

N:o 60.

Af Herr **Hans Larsson**: *Angående förhöjning af legan för gästgiveri-, håll- och reseroskjuts.*

Under en följd af år har allmogens representanter vid hvarje riksdag sökt rättelse uti obilligheten och orättvisan af det tryckande onus skjutskyldigheten menligt inverkar på vår modernäring jordbruket. I samma mån som industri och rörelse tilltaga, blir detta onus allt mer och mer tryckande för den det drabbar; och torde detsamma redan för en tid sedan å många ställen gjort sig med full befogenhet förhatligt, ty föga, bland alla på jordbruket hvilande allehanda onera och skatter, förefinnes ett motstycke till skyldigheten att för en ringa och otillräcklig ersättning draga försorg om den enskilda individens fortskaffande, vare sig i spekulationsaffärer eller makliga nöjens resor.

När tillika, såsom förhållandet i Norrland är, den der rådande skogsafverkning jemte den ifriga och outröttliga skogsspekulationen mångdubbla antalet af dem som resa på andras bekostnad, så må det ej förundra att dessa onera blifva tryckande, ja, mer tryckande än de nog hårda grundskatterna, när skjutslag finnes, som till entreprenören får betala 128 Riksdaler per mantal. Utom den betydliga skärf staten offrar för upprätthållandet af de resandes privilegium, synes mig som tiden borde vara inne för denna frågas lösning, och bland de minst grundade skäl, som våra motståndare åberopat genom jernvägarne verkningar till skjutsbördans befrielse, borde lätt inses, att just jernvägarne göra den och mer mer orättvis och tryckande för en del, i samma mån den medför lindring för vissa.

En skrifvelse från Riksdagen till Kongl. Maj:t om skjutsskyldighetens skiljande från jordbruket anser jag rättast hvad i denna fråga borde göras, men, som erfarenheten visat, kunde med ett sådant beslut möjligen först om några år en sådan organisation komma till verkställighet och de skjutsskyl-

dige under tiden fortfarande mot den ringa afgiften nödgas draga försorg om resandes fortskaffande.

Jag anser för närvarande hvad Stats-Utskottet sistlidne riksdag beslutade, nemligen höjande af skjutslegan, vara det som närmast förer till målet, att den, som af skjuts sig begagnar, må sjelf och ingen annan derfor lemna vederlag.

Men likväl kan jag ej gilla Stats-Utskottets då fattade beslut i den olika skjutslega för stad och land, enär jag omöjligen kan finna något grundadt skäl för högre lega i stad, då deremot fördelar för en stadsentreprenör äro kända och böra beaktas, ty i synnerhet hvad hela Norrland beträffar, och flera orter förefinnes, der foderpriset står betydligt lägre i stad än på landsbygden — ja, i Norrland går så väl hafra som hö ofta till 50 och ända till 100 procent högre på landsbygden mot hvad förhållandet är i de flesta städer. Vidare har stadsentreprenören i många städer den fördelen, att sedan det föreskrifna hästantalet, som genast skall tillhandahållas, utgått, han först om sex timmar skall anskaffa erforderligt antal hästar, då samma skyldighet å de flesta ställen å landet skall ske om trenne timmar; men obestriddigen är största fördelen för stadsentreprenören, om skjuts vissa tillfällen ej upptager full sysselsättning för det hästantal han måste vara försedd med. Ingalunda förtjenster saknas vid hemmet för dess verksamhet, en fördel, som torde komma för få, om någon af den på landet till del.

Mot ett från viss tid allmänt höjande af skjutslegan har den anmärkning gjorts och kungöres, att detta på de flesta ställen endast komme de nuvarande entreprenörerna till del: om detta i sin helhet ej kan bestridas, är det dock känt, att detta komme för de flesta just den behagliga tiden, ty många entreprenörer, som blott för ett å två år sedan kontrakterat, och följaktligen har sin skyldighet ännu några år, har genom den hastigt tilltagande rörelsen och den enorma prisstegring å dragare redan fått vidkännas ej obetydliga förluster.

Utan att hänvisa till vissa handlingar på hvad i denna fråga under flera föregående riksdagar blifvit gjordt, enär jag är förvissad, att de äro inom Riksdagen nogsamnt kända, får jag endast värdsamt anhålla, det Riksdagen må besluta en underdånig skrifvelse,

det Kongl Maj:t täcktes förordna, att legan för gästgifveri, håll- och reservskjuts skall vid gästgifvaregårdar, från och med Juli månads början innevarande år, der skjutsningsbestyret icke är staldt på entreprenad, såväl i stad som på landet, utgöra 1 R:dr 20 öre per mil för hvarje häst, samt att legan för entreprenadskjuts så väl på landet som i stad

utgå med 1 R:dr 80 öre per mil för häst, oberäknad åk-
donslegan.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 28 Januari 1874.

Hans Larsson
från Gefleborgs län.

Utdrag ur Dagböckerna för nedannämnda gästgifverier, under följande måna-
der 1873, rörande de utgående hästarnes antal, nemligen för

Januari månad

vid Skogs	gästgifveri,	antal hästar	251.
” Mo	dito	dito	342.
” Söderhamns	dito	dito	153.
” Bollnäs	dito	dito	181.
” Rengsjö	dito	dito	182.
” Arbrå	dito	dito	97.
” Ljusdals	dito	dito	91. 1,297.
				<hr/>
				Transport 1,297.

Februari månad

			Transport	1,297.
vid Skogs	gästgifveri,	antal hästar	254.
” Mo	dito	dito	379.
” Söderhamns	dito	dito	189.
” Bollnäs	dito	dito	165.
” Rengsjö	dito	dito	125.
” Arbrå	dito	dito	103.
” Ljusdals	dito	dito	124.
				<u>1,339.</u>

Mars månad

vid Skogs	gästgifveri,	antal hästar	287.
” Mo	dito	dito	425.
” Söderhamns	dito	dito	203.
” Bollnäs	dito	dito	180.
” Rengsjö	dito	dito	175.
” Arbrå	dito	dito	124.
” Ljusdals	dito	dito	103.
				<u>1,497.</u>

April månad

vid Skogs	gästgifveri,	antal hästar	210.
” Mo	dito	dito	396.
” Söderhamns	dito	dito	211.
” Bollnäs	dito	dito	172.
” Rengsjö	dito	dito	254.
” Arbrå	dito	dito	217.
” Ljusdals	dito	dito	124.
				<u>1,584.</u>

Maj månad

vid Skogs	gästgifveri,	antal hästar	100.
” Mo	dito	dito	217.
” Söderhamns	dito	dito	138.
” Bollnäs	dito	dito	179.
” Rengsjö	dito	dito	165.
” Arbrå	dito	dito	149.
” Ljusdals	dito	dito	112.
				<u>1,060.</u>
			Transport	6,777.

Juni månad

				Transport	6,777.
vid Skogs	gästgifveri	antal hästar	118.	
” Mo	dito	dito	313.	
” Söderhamns	dito	dito	154.	
” Bollnäs	dito	dito	204.	
” Rengsjö	dito	dito	108.	
” Arbrå	dito	dito	154.	
” Ljusdals	dito	dito	136.	1,187.

Juli månad

vid Skogs	gästgifveri	antal hästar	71.	
” Mo	dito	dito	219.	
” Söderhamns	dito	dito	148.	
” Bollnäs	dito	dito	287.	
” Rengsjö	dito	dito	118.	
” Arbrå	dito	dito	186.	
” Ljusdals	dito	dito	208.	1,237.

Augusti månad

vid Skogs	gästgifveri	antal hästar	90.	
” Mo	dito	dito	184.	
” Söderhamns	dito	dito	167.	
” Bollnäs	dito	dito	251.	
” Rengsjö	dito	dito	85.	
” Arbrå	dito	dito	157.	
” Ljusdals	dito	dito	196.	1,130.

September månad

vid Skogs	gästgifveri	antal hästar	91.	
” Mo	dito	dito	199.	
” Söderhamns	dito	dito	143.	
” Bollnäs	dito	dito	191.	
” Rengsjö	dito	dito	104.	
” Arbrå	dito	dito	152.	
” Ljusdals	dito	dito	173.	1,053.
				Transport	11,384

Oktober månad

			Transport 11,384.
vid Skogs	gästgifveri	antal hästar	78.
” Mo	dito	dito	232.
” Söderhamns	dito	dito	166.
” Bollnäs	dito	dito	260.
” Rengsjö	dito	dito	126.
” Arbrå	dito	dito	185.
” Ljusdals	dito	dito	163.
			<u>1,210.</u>

November månad

vid Skogs	gästgifveri	antal hästar	112.
” Mo	dito	dito	188.
” Söderhamns	dito	dito	108.
” Bollnäs	dito	dito	217.
” Rengsjö	dito	dito	117.
” Arbrå	dito	dito	142.
” Ljusdals	dito	dito	86.
			<u>970.</u>

Summa antal hästar 13,564.
